

Na temelju članka 150. stavka 4. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine”, broj 110/2007) Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ donijela

UREDBU O NAČINU UTVRĐIVANJA ŠTETA U OKOLIŠU

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovom Uredbom uređuju se djelatnosti koje se smatraju opasnim za okoliš i/ili život i zdravlje ljudi, mjerila prema kojima se procjenjuju i utvrđuju štete u okolišu i prijeteća opasnost od štete, smjernice za odabir mjera za otklanjanje i sprječavanje šteta u okolišu te metode određivanja troškova vezanih za utvrđivanje i otklanjanje šteta u okolišu i prijeteće opasnosti od štete.

Definicije pojmova

Članak 2.

Pojmovi koji se koriste u ovoj Uredbi imaju sljedeće značenje:

1. *Djelatnosti opasne za okoliš i/ili život i zdravlje ljudi* (u daljnjem tekstu: opasne djelatnosti) su djelatnosti koje služe obavljanju neke gospodarske aktivnosti, neovisno o njihovom privatnom ili javnom, odnosno profitnom ili neprofitnom obilježju, a koje predstavljaju rizik za okoliš i/ili za život i zdravlje ljudi;
2. *Funkcije odnosno funkcije prirodnog dobra (resursa)* su djelovanja koje prirodna dobra imaju u korist drugih prirodnih dobara ili u korist javnosti.
3. *Početno stanje* je stanje prirodnih dobara i funkcija u vrijeme nastanka štete u okolišu, koje bi postojalo da nije nastala šteta, a što se procjenjuje na temelju dostupnih informacija i podataka;
4. *Obnavljanje uključujući prirodno obnavljanje* podrazumijeva, u slučaju vode i zaštićenih vrsta te prirodnih staništa, povratak oštećenih prirodnih dobara i/ili oštećenih funkcija prirodnih dobara u početno stanje. U slučaju oštećenja zemljišta, podrazumijeva otklanjanje svakog značajnog rizika od štetnog utjecaja na život i zdravlje ljudi;
5. *Ministarstvo* je ministarstvo nadležno za poslove zaštite okoliša;
6. *Nadležno tijelo javne vlasti* je Ministarstvo i druga središnja tijela državne uprave nadležna za obavljanje poslova u svezi sa zaštitom pojedinih sastavnica okoliša odnosno u svezi sa zaštitom od pojedinih opterećenja, te u svezi sa zaštitom zdravlja ljudi, zaštitom od požara i zaštitom i spašavanjem, te župan, gradonačelnik Grada Zagreba, gradonačelnik i općinski načelnik;

7. *Ministar* je ministar nadležan za područje zaštite okoliša;
8. *Zakon* je Zakon o zaštiti okoliša;

Primjena Uredbe

Članak 3.

- (1) Odredbe ove Uredbe primjenjuju se na tvrtke koje obavljaju opasne djelatnosti u smislu ove Uredbe.
- (2) Odredbe ove Uredbe primjenjuju se i na tvrtke koje obavljaju druge djelatnosti koje se ne smatraju opasnim u smislu ove Uredbe ali se prilikom obavljanja tih djelatnosti ne otklanja opasnost i ne sprječava nanošenje štete biljnim i životinjskim vrstama i/ili prirodnim staništima zaštićenim prema posebnom propisu (u daljnjem tekstu: zaštićene vrste i staništa).

Opasne djelatnosti

Članak 4.

- Opasne djelatnosti u smislu ove Uredbe su:
1. djelatnosti određene uredbom kojom se uređuje postupak utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša,
 2. djelatnosti utvrđene u Prilogu I. ove Uredbe.

II. MJERILA ZA UTVRĐIVANJE I PROCJENU ŠTETA U OKOLIŠU I PRIJETEĆIH OPASNOSTI OD ŠTETE

Mjerila za utvrđivanje i procjenu šteta u okolišu nastalih djelovanjem opasnih djelatnosti i utvrđivanje prijetećih opasnosti od štete

Članak 5.

Mjerila za utvrđivanje i procjenu šteta u okolišu nastalih djelovanjem opasne djelatnosti odnosno prijetećih opasnosti od štete su:

- vrsta postrojenja i obilježja opasne djelatnosti,
- obilježja lokacije postrojenja i mjesta nastanka štete u okolišu odnosno obilježja mjesta prijeteće opasnosti od štete,
- područje utjecaja štetnog djelovanja i mogućeg štetnog djelovanja na okoliš i mogućnost pojave domino efekata,
- utjecaj štete u okolišu na život i zdravlje ljudi,
- utjecaj štete u okolišu na zaštićene vrste i staništa,
- utjecaj štete u okolišu na pojedinu sastavnicu okoliša, te krajobrazne strukture,

- kakvoća i obujam potrebnih aktivnosti i mjera radi otklanjanja štete u okolišu odnosno prijeteće opasnosti od štete.

Značajne štete u okolišu

Članak 6.

(1) Značajnom štetom u okolišu smatra se svaka šteta u okolišu s dokazanim negativnim učinkom na život i zdravlje ljudi koja je nastala kao posljedica obavljanja opasne djelatnosti (u daljnjem tekstu: značajna šteta u okolišu).

(2) Značajnom štetom u okolišu neće se smatrati:

- negativne promjene na zaštićenim vrstama i/ili staništima nastale kao posljedica prirodnih kolebanja koje se smatraju očekivanima za odnosnu zaštićenu vrstu ili stanište,
- negativne promjene u okolišu uslijed prirodnih uzroka, ili one koje proizlaze iz aktivnosti vezanih za uobičajeno upravljanje područjima, koje proizlaze prema planu upravljanja pojedinim područjem ili one koje su posljedica ranijeg načina obavljanja djelatnosti tvrtke odnosno korištenja postrojenja,
- šteta na zaštićenoj vrsti i/ili staništu, za koje je utvrđeno da će se oporaviti unutar kratkog vremena i bez posebnih aktivnosti čovjeka, u stanje prije nastanka štetnog djelovanja ili u stanje koje samom dinamikom zaštićene vrste ili staništa dovodi do stanja jednakog ili boljeg od početnog stanja.

Mjerila za utvrđivanje i procjenu šteta na zaštićenim vrstama i/ili staništima nastalih djelovanjem bilo koje djelatnosti tvrtke

Članak 7.

Značaj svake štete koja ima štetan učinak na postizanje ili održavanje povoljnog stanja zaštićene vrste i/ili staništa procjenjuje se na temelju stanja očuvanosti zaštićene vrste i/ili staništa u trenutku nastanka štete, funkcija u okolišu koje zaštićene vrste i/ili staništa omogućuju, kao i sposobnosti njihovog prirodnog obnavljanja, sukladno propisima kojima se uređuje zaštita prirode.

Utvrđivanje značajnih štetnih promjena na zaštićenim vrstama i/ili staništima

Članak 8.

Značajne štetne promjene u odnosu na uvjete koje su zaštićene vrste i/ili staništa imali u početnom stanju određuju se pomoću mjerljivih podataka, kao što su:

- broj jedinki, njihova gustoća ili površina koju pokrivaju,

- uloga određenih jedinki ili oštećenog područja u odnosu na očuvanost zaštićene vrste i/ili staništa procijenjenih na lokalnoj, područnoj (regionalnoj) i na razini države, najviše do razine EU,
- sposobnost razmnožavanja zaštićene vrste (prema dinamici specifičnoj za tu vrstu ili populaciju), sposobnost preživljavanja zaštićene vrste i/ili sposobnost staništa za prirodno obnavljanje (prema dinamici specifičnoj za karakterističnu vrstu staništa ili dinamiku populacija te vrste),
- sposobnost zaštićene vrste i/ili staništa da se oporavi unutar kratkog vremena nakon štetnog događaja, do stanja koje se smatra jednakim ili boljim od početnog stanja, bez ikakvih uplitanja aktivnostima, osim pojačanih mjera zaštite; tj. samo dinamikom zaštićene vrste i/ili staništa.

III. MJERE OTKLANJANJA I SPRJEČAVANJA – SMJERNICE ZA ODABIR

Najprikladnije mjere otklanjanja štete u okolišu i prijeteće opasnosti od štete

Članak 9.

- (1) Najprikladnije mjere otklanjanja štete u okolišu i prijeteće opasnosti od štete su one mjere pomoću kojih se okoliš može dovesti do stanja prije nastanka štete odnosno one kojima se na izvoru nastanka trajno otklanja opasnost od štete odnosno prijeteće opasnosti od štete.
- (2) Smjernice za odabir najprikladnijih mjera za otklanjanje i sprječavanje štete u okolišu odnosno otklanjanje opasnosti od štete utvrđene su u Prilogu II. ove Uredbe.

Članak 10.

- (1) Nadležno tijelo javne vlasti, odnosno ministar i drugi čelnik središnjeg tijela državne uprave, ovisno o nadležnosti prema posebnom propisu, odabrat će mjere otklanjanja odnosno mjere sprječavanja koje treba provesti u pojedinom slučaju nastanka štete u okolišu i prijeteće opasnosti od štete sukladno Prilogu II. ove Uredbe, a sve ovisno o značaju, obilježjima i obuhvatu nastale štete u okolišu odnosno nastale opasnosti od štete, te ovisno o lokaciji postrojenja tvrtke u kojem se obavlja djelatnost koja je prouzročila štetu u okolišu odnosno prijeteću opasnost od štete. Prema potrebi, pri utvrđivanju mjera sprječavanja i otklanjanja nadležno tijelo javne vlasti, ministar odnosno drugi čelnik središnjeg tijela državne uprave, surađuje s operaterom tvrtke koja je svojom djelatnošću uzrokovala štetu u okolišu odnosno prijeteću opasnost od štete.
- (2) U slučaju nastanka štete u okolišu kojom je istodobno obuhvaćeno više sastavnica okoliša - a najmanje dvije, koordinaciju odabira mjera otklanjanja i mjera sprječavanja u smislu stavka 1. ovog članka obavlja Ministarstvo ukoliko za pojedinu sastavnicu okoliša propisom kojim se uređuje zaštita te sastavnice nisu propisane mjere otklanjanja.

Članak 11.

(1) U slučaju istovremenog događanja više događaja kojima su prouzročene štete u okolišu odnosno opasnosti od nastanka šteta, te štete na zaštićenim vrstama i/ili staništima u smislu ove Uredbe, a nadležna tijela javne vlasti ne mogu osigurati istovremeno poduzimanje nužnih mjera otklanjanja odnosno mjera sprječavanja, Ministarstvo je dužno koordinacijom s ostalim nadležnim tijelima javne vlasti odlučiti o prioritetima poduzimanja mjera otklanjanja i/ili mjera sprječavanja.

(2) Pri donošenju odluke iz stavka 1. ovog članka obvezno se uzima u obzir rizik koji šteta predstavlja za život i zdravlje ljudi, te obilježje lokacije nastanka štete u okolišu odnosno prijeteće opasnosti od štete, priroda i razmjer kao i težina različitih slučajeva štete u okolišu i mogućnost nastanka domino efekta te mogućnost prirodne obnove okoliša.

Članak 12.

Nadležno tijelo javne vlasti, odnosno ministar i drugi čelnik središnjeg tijela državne uprave, ovisno o nadležnosti prema posebnom propisu, kada odlučuje o mjerama otklanjanja i/ili mjerama sprječavanja pozvat će osobe na čijem bi se zemljištu provodile te mjere i predstavnike zainteresirane javnosti prema Zakonu da se očituju o predviđenim mjerama te će razmotriti njihove primjedbe prilikom odabira i provedbe mjera.

IV. ODREĐIVANJE TROŠKOVA ZA UTVRĐIVANJE I OTKLANJANJE ŠTETA U OKOLIŠU I PRIJETEĆE OPASNOSTI OD ŠTETE

Članak 13.

(1) Troškovi za utvrđivanje i otklanjanje šteta u okolišu i prijeteće opasnosti od štete obvezno se utvrđuju određivanjem ekonomskih vrijednosti okoliša. Ove se vrijednosti mogu utvrđivati i pojedinačno s obzirom na pojedine sastavnice okoliša.

(2) Određivanje ekonomskih vrijednosti okoliša propisano je u Prilogu III. ove Uredbe.

Članak 14.

Prilozi I., II. i III. sastavni su dio ove Uredbe.

Članak 15.

Ova Uredba objavljuje se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 31. ožujka 2009. godine.

Klasa:

Urbroj:

Zagreb,

PREDSJEDNIK
dr. sc. Ivo Sanader, v.r.

PRILOG I.

POPIS OPASNIH DJELATNOSTI

Opasnim djelatnostima u smislu ove Uredbe podrazumijevaju se:

1. Djelatnosti gospodarenja otpadom uključujući skupljanje, prijevoz, uporabu i zbrinjavanje otpada, uključujući kontrolu ovih postupaka te naknadno održavanje odlagališta za koje je potrebna dozvola, upravljanje odlagalištima te termičku obradu otpada sukladno propisima o gospodarenju otpadom;
2. Ispuštanje u površinske vode;
3. Ispuštanje u podzemne vode;
4. Ispust ili utiskivanje onečišćavala u površinske ili podzemne vode za koje je potrebna dozvola prema propisima kojima se uređuje zaštita voda;
5. Zahvaćanje i akumuliranje vode koje podliježe dozvoli prema propisima kojima se uređuje zaštita voda;
6. Proizvodnja, korištenje, prerada, punjenje, ispuštanje u okoliš i prijevoz:
 - opasnih tvari sukladno uredbi kojom se uređuje sprječavanje velikih nesreća koje uključuju opasne tvari,
 - kemikalija sukladno Zakonu o kemikalijama i provedbenim propisima tog Zakona,
 - sredstava za zaštitu bilja sukladno propisima kojima se uređuje zaštita bilja,
 - biocidnih proizvoda sukladno propisima kojima se uređuje stavljanje na tržište biocidnih proizvoda;
7. Prijevoz cestom, željeznicom, unutarnjim vodenim putovima, morem, produktovodima ili zrakom opasnih ili onečišćujućih tvari sukladno propisima o prijevozu opasnih tvari;
8. Stavljanje na tržište genetski modificiranih organizama sukladno propisima o stavljanju na tržište genetski modificiranih organizama;
9. Ispuštanje u okoliš i prijevoz genetski modificiranih organizama;
10. Prekogranični prijevoz otpada;
11. Gospodarenje otpadom iz istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina.

PRILOG II.

SMJERNICE ZA ODABIR MJERA OTKLANJANJA I MJERA SPRJEČAVANJA ŠTETA U OKOLIŠU

1. Otklanjanje štete na vodi, moru, zaštićenim vrstama ili prirodnim staništima

Otklanjanje štete u okolišu u odnosu na vodu, more, zaštićene vrste ili prirodna staništa postiže se kroz povrat okoliša u početno stanje i to putem primarnog, dopunskog i kompenzacijskog otklanjanja:

- a) «primarno» otklanjanje je svaka mjera otklanjanja koja oštećena prirodna dobra i/ili smanjenje funkcije vraća točno u početno stanje ili u stanje najbliže početnom;
- b) «dopunsko» otklanjanje je svaka mjera otklanjanja koja je poduzeta u odnosu na prirodna dobra i/ili funkcije u cilju kompenzacije činjenice da primarno otklanjanje ne rezultira potpunom ponovnom uspostavom oštećenih prirodnih dobara i/ili funkcija;
- c) «kompenzacijsko» otklanjanje je svako djelovanje poduzeto u cilju kompenzacije privremenih gubitaka prirodnih dobara i/ili funkcija koje se dogode od datuma kada je šteta nastala sve dok primarno otklanjanje ne postigne puni učinak;
- d) «privremeni gubici» su gubici nastali zbog činjenice da oštećena prirodna dobra i/ili funkcije ne mogu obavljati svoje ekološke funkcije ili ispunjavati funkcije za druga prirodna dobra ili javnost dok primarne ili dopunske mjere nisu razvile svoj učinak. Ovo ne obuhvaća financijsku nadoknadu zainteresiranoj javnosti na koju su djelovali štetni učinci štete u okolišu.

Ako primarno otklanjanje ne dovede do toga da okoliš bude vraćen u početno stanje, poduzet će se dopunsko otklanjanje. Pored toga poduzeti će se kompenzacijsko otklanjanje za nadoknadu privremenih gubitaka.

Otklanjanje štete u okolišu, u pogledu štete na vodi, moru, te zaštićenim vrstama i staništima, također podrazumijeva otklanjanje svakog znatnog rizika od štetnog utjecaja na ljudsko zdravlje.

1.1. Ciljevi otklanjanja

Svrha primarnog otklanjanja

1.1.1. Svrha primarnog otklanjanja je ponovno uspostaviti točno početno stanje ili stanje najbliže početnom oštećenih prirodnih resursa i/ili funkcija.

Svrha dopunskog otklanjanja

1.1.2. Ako se oštećeni prirodni resursi i/ili funkcije ne vrate u njihovo početno stanje, poduzet će se dopunsko otklanjanje. Svrha dopunskog otklanjanja je uspostaviti sličnu razinu prirodnih resursa i/ili funkcija. Pri tome, ako je primjereno, treba razmotriti i mogućnost uspostave stanja kakvo bi se uspostavilo da je oštećena lokacija vraćena u početno stanje i na

alternativnoj lokaciji. Kada je moguće i primjereno, alternativna lokacija trebala bi biti zemljopisno povezana s oštećenom lokacijom, uzimajući pritom u obzir interese pogodnog stanovništva.

Svrha kompenzacijskog otklanjanja

1.1.3. Kompenzacijsko otklanjanje poduzet će se u cilju kompenziranja privremenih gubitaka prirodnih resursa i funkcija do obnavljanja. Ova kompenzacija sastoji se od dodatnog poboljšanja zaštićenih prirodnih staništa i vrsta ili vode na oštećenju lokaciji ili na alternativnoj lokaciji. Ona se ne sastoji od financijske nadoknade zainteresiranoj javnosti koja je bila ugrožena djelovanjem štete u okolišu

1.2. Određivanje mjera otklanjanja

Određivanje primarnih mjera otklanjanja

1.2.1. Obvezno se razmatraju opcije koje obuhvaćaju djelovanje u cilju ubrzane izravne ponovne uspostave početnog stanja prirodnih dobara i funkcija ili putem prirodne obnove.

Određivanje dopunskih i kompenzacijskih mjera otklanjanja

1.2.2. Pri određivanju opsega dopunskih i kompenzacijskih mjera otklanjanja, prvo treba uzeti u obzir pristup jednakovrijednih resursa ili funkcija. U sklopu takvih pristupa prvo treba uzeti u obzir djelovanja koja osiguravaju prirodna dobra i/ili funkcije iste vrste, kakvoće i količine poput onih oštećenih. Kada to nije moguće, treba osigurati alternativna prirodna dobra i/ili funkcije. Primjerice, smanjenje kakvoće može se nadoknaditi povećanjem količine mjera otklanjanja.

1.2.3. Ako nije moguće koristiti pristupe jednakovrijednih dobara ili funkcija koji su prvi izbor, tada treba koristiti alternativne tehnike vrednovanja. U cilju određivanja obujma nužnih dopunskih i kompenzacijskih mjera otklanjanja, nadležno tijelo javne vlasti može propisati metodu, na pr. novčano vrednovanje. Ako je vrednovanje izgubljenih prirodnih dobara i/ili funkcija provedivo, a vrednovanje zamjenskih prirodnih dobara i/ili funkcija nije moguće provesti unutar razumnog vremena ili uz razuman trošak, nadležno tijelo javne vlasti može odabrati mjere otklanjanja čiji je trošak jednakovrijedan procijenjenoj novčanoj vrijednosti izgubljenog prirodnog dobra i/ili funkcije.

Dopunske i kompenzacijske mjere otklanjanja trebale bi biti oblikovane na način da osiguravaju dodatna prirodna dobra i/ili funkcije koje odgovaraju vremenskim prednostima ili vremenskom tijeku mjera otklanjanja. Primjerice, što je vremensko razdoblje do postizanja početnog stanja duže, toliko je veća količina kompenzacijskih mjera otklanjanja koje će se poduzeti (dok je ostalo jednako).

1.3. Odabir opcija otklanjanja

1.3.1. Treba ocijeniti razumne opcije otklanjanja, uz korištenje najboljih raspoloživih tehnika te temeljem sljedećih kriterija:

- učinak svake opcije na zdravlje i sigurnost ljudi,

- trošak provedbe opcije,
- vjerojatnost uspjeha svake opcije,
- mjera u kojoj će svaka opcija spriječiti daljnju štetu u okolišu te kao rezultat primjene opcije izbjeći dodatnu štetu u okolišu,
- mjera u kojoj svaka opcija koristi svakoj komponenti prirodnog dobra i/ili funkciji,
- mjera u kojoj svaka opcija uzima u obzir mjerodavnu socijalnu, gospodarsku i kulturnu važnost i druge relevantne faktore specifične za lokaciju,
- da vrijeme potrebno da otklanjanje/sanaciju štete u okolišu postane učinkovito,
- mjera u kojoj svaka opcija postiže obnovu lokacije na kojoj je došlo do štete u okolišu,
- da se postigne zemljopisna veza s oštećenom lokacijom.

1.3.2. Prilikom vrednovanja utvrđenih opcija otklanjanja, mogu se odabrati primarne mjere otklanjanja koje ne uspostavljaju u potpunosti početno stanje vode, mora, te zaštićenih vrsta i/ili staništa ili koje ih sporije uspostavljaju. Ovu odluku moguće je donijeti samo ako prirodna dobra i/ili funkcije oštećeni na primarnoj lokaciji uslijed ove odluke budu nadoknađeni povećanim dopunskim ili kompenzacijskim djelovanjem kako bi se osigurala slična razina prirodnih dobara i/ili funkcija koji su oštećeni. To će primjerice biti slučaj kada je moguće prirodna dobra i/ili funkcije iste vrijednosti osigurati na drugom mjestu uz niži trošak. Ove dodatne mjere otklanjanja bit će utvrđene u skladu s pravilima određenim u odjeljku 1.2.2.

1.3.3. Bez obzira na pravila određena u odjeljku 1.3.2., a u skladu s člankom 6. stavkom 1. ove Uredbe nadležno tijelo javne vlasti ima pravo odlučiti da ne treba poduzimati daljnje mjere otklanjanja kada:

- a) mjere otklanjanja koje su već poduzete osiguravaju da više nema značajnog rizika od štetnog utjecaja na ljudsko zdravlje, vodu, more, ili zaštićene vrste i prirodna staništa, i
- b) bi troškovi mjera otklanjanja koje bi trebalo poduzeti u cilju postizanja početnog stanja ili slične razine bili u nerazmjeru s koristi koju treba postići za okoliš.

2. Otklanjanje šteta i oštećenja na zemljištu

Poduzet će se nužne mjere u cilju osiguravanja, kao minimum, da budu uklonjene, nadzirane, ograničene ili smanjene odgovarajuće štetne tvari, kako onečišćeno/oštećeno zemljište, vodeći računa o njegovom trenutačnom korištenju ili odobrenom budućem korištenju u trenutku štete, ne bi dalje predstavljalo značajan rizik od štetnog utjecaja na ljudsko zdravlje. Postojanje ovih rizika procijenit će se postupcima za procjenu rizika, uzimajući pritom u obzir svojstva i funkciju tla, vrstu i koncentraciju štetnih tvari, pripravaka, organizama ili mikroorganizama, rizik koji je s njima povezan i mogućnost njihovog širenja. Korištenje treba odrediti na temelju propisa kojima se uređuje korištenje zemljišta ili, ako postoje, na temelju drugih odgovarajućih propisa koji su bili na snazi u trenutku nastupanja štete.

U slučaju promjene namjene korištenja zemljišta treba poduzeti sve nužne mjere u cilju sprječavanja svih štetnih učinaka na ljudsko zdravlje.

Ako nema posebnih propisa o korištenju zemljišta ili drugih odgovarajućih propisa, priroda područja na kojem je došlo do štete odredit će korištenje toga područja, uzimajući pritom u obzir njegov očekivani odnosno planirani razvoj.

Treba uzeti u obzir opciju prirodne ponovne uspostave, tj. opciju u kojoj ne bi bilo izravnih čovjekovih zahvata u proces ponovne uspostave.

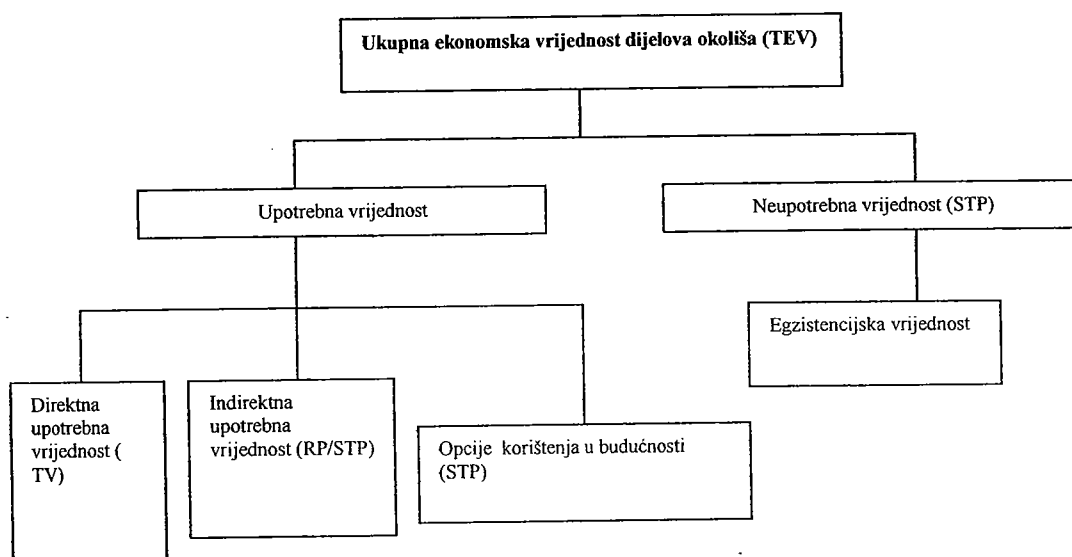
UPUTA:

Smjernice za mjere otklanjanja sadržane u ovom Prilogu primjenjuju se vodeći računa o mjerama propisanim posebnim propisom za zaštitu pojedine sastavnice odnosno za zaštitu od pojedinog opterećenja.

Smjernice za mjere otklanjanja sadržane u ovom Prilogu primjenjuju se na odgovarajući način se primjenjuju i kao smjernice za mjere sprječavanja kada ih je u konkretnom slučaju nastanka štete u okolišu i prijeteće opasnosti od štete moguće primijeniti.

PRILOG III.

ODREĐIVANJE EKONOMSKIH VRIJEDNOSTI OKOLIŠA

Shema.1. Sastavnice ukupne ekonomske vrijednosti okoliša s osnovnim metodama određivanja vrijednosti (TV, RP, STP)

Tablica 1. Značenje pojedinih sastavnica ukupne ekonomske vrijednosti okoliša

Sastavnica	Značenje
Direktna upotrebna vrijednost	Upotrebna vrijednost koja ima tržišno vrednovanje (moguće direktno tržišno vrednovanje)
Indirektna upotrebna vrijednost	Upotrebna vrijednost koju nije moguće direktno tržišno vrednovati
Opcije korištenja u budućnosti	Korištenje dobra u budućnosti (direktna i indirektna vrijednost)
Egzistencijska vrijednost	Vrijednost samog postojanja dobra, tj. pasivna vrijednost

UPUTA za određivanje metoda odabira ekonomskog vrednovanja dijelova okoliša:

Uobičajena podjela sadrži tri osnovne skupine metoda ekonomskog vrednovanja okoliša. Prva od njih povezana je s mogućnosti određivanja vrijednosti dijelova okoliša kao tržišnih vrijednosti

(TV) i često se primjenjuje na slučajeve u kojima je moguće utvrditi odnos između utjecaja i odgovora (štete) u okolišu koji se može jednostavno tržišno izraziti. Primjena tih metoda česta je i moguća u području gospodarenja otpadom, kroz različite, tržišno utemeljene cijene postupanja i obrade otpada ili sanacije oštećenog okoliša, kada je izvjesno da se postupcima sanacije mogu potpuno povratiti sve funkcije oštećenog okoliša.

Druga skupina ekonomskog vrednovanja su metode otkrivanja ili metode utvrđivanja tržišno indiciranih vrijednosti – eng. revealed preferences (RP), koje povezuje određeno tržišno vrednovanje s dijelovima okoliša koji inače nemaju svoju tržišnu vrijednost, najčešće preko indirektnih upotrebnih vrijednosti okoliša koje se odgovarajuće mogu izraziti.

Najčešće korištene metode su metode izjavljenih vrijednosti – eng. stated preference techniques (STP), koje se temelje na upitnicima i anketama. Najpoznatije među njima su: spremnost na plaćanje – eng. willingness to pay (WTP) i spremnost prihvaćanja kompenzacije – eng. willingness to accept compensation (WTA), koje se zajedno mogu označavati kao WTP(A). Te se metode određivanja vrijednosti okoliša temelje na voljnosti plaćanja u različitim situacijama, koje su većinom hipotetske.

Metode prijenosa vrijednosti iz drugih država (BT) mogu se primijeniti na sve metode propisane ovim Prilogom (TV, RP, STP) za slične ili iste troškove (štete), kada one nisu određene u Republici Hrvatskoj.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovim člankom propisano je što se uređuje predmetnom Uredbom.

Uz članak 2.

Ovim člankom propisane su definicije pojmova kojima se koristi ova Uredba. Definicije: „Djelatnosti opasne za okoliš i/ili ljudsko zdravlje“, „Funkcije odnosno funkcije prirodnog dobra (resursa)“, „Početno stanje“ i „Obnavljanje uključujući prirodno obnavljanje“, preuzete su prema Direktivi 2004/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o odgovornosti za okoliš u pogledu sprječavanja i otklanjanja štete u okolišu.

Uz članak 3.

Ovim člankom propisuje se primjena Uredbe. Dakle, Uredba se primjenjuje na tvrtke koje obavljaju opasne djelatnosti u smislu ove Uredbe i na tvrtke koje obavljaju druge djelatnosti koje se ne smatraju opasnim u smislu ove Uredbe ali se prilikom obavljanja tih djelatnosti ne otklanja opasnost i ne sprječava nanošenje štete biljnim i životinjskim vrstama i/ili prirodnim staništima zaštićenim prema posebnom propisu.

Uz članak 4.

Ovim člankom propisuje se koje djelatnosti se smatraju opasnim djelatnostima u smislu ove Uredbe.

Uz članak 5.

Propisuju se mjerila za utvrđivanje i procjenu šteta u okolišu nastalih djelovanjem opasne djelatnosti odnosno prijetećih opasnosti od štete.

Uz članak 6.

U prvom stavku ovoga članka propisuje se što se smatra značajnom štetom u okolišu. U drugom stavku ovoga članka propisuje se što se neće smatrati značajnom štetom okolišu.

Uz članak 7.

Ovim člankom propisuju se mjerila za utvrđivanje i procjenu šteta na zaštićenim vrstama i/ili staništima nastalih djelovanjem bilo koje djelatnosti tvrtke.

Uz članak 8.

Ovim člankom propisuje se na temelju kojih mjerljivih podataka se utvrđuju značajne štetne promjene na zaštićenim vrstama i/ili staništima.

Uz članke 9., 10., 11. i 12:

Ovim člancima propisuju se mjere otklanjanja šteta u okolišu i prijeteće opasnosti od štete.

Člankom 9. propisuju se najprikladnije mjere i da su smjernice za odabir najprikladnijih mjera za otklanjanje štete u okolišu odnosno otklanjanja opasnosti od štete određeni u Prilogu II. Uredbe.

Člankom 10. propisuje se nadležnost i postupak u svezi odabiranja mjera otklanjanja.

Člankom 11. propisuje se način postupanja i nadležnost u slučaju istovremenog događanja više događaja kojima su prouzročene štete u okolišu odnosno opasnosti od nastanka šteta, te štete na zaštićenim vrstama i/ili staništima u smislu ove Uredbe.

Člankom 12. propisuje se obveza nadležnih tijela javne vlasti koje odlučuje o mjerama otklanjanja da pozove osobe na čijem bi se zemljištu provodile mjere otklanjanje i predstavnike zainteresirane javnosti prema Zakonu da se očituju o predviđenim mjerama otklanjanja te da zaprimljene primjedbe razmotri i prilikom odabira i provedbe mjera.

Uz članak 13.

Ovim člankom propisuje se način utvrđivanja troškova za utvrđivanje i otklanjanje šteta u okolišu i prijeteće opasnosti od štete.

Uz članak 14.

Propisuje se da su Prilozi I., II. i III. sastavni dio Uredbe.

Uz članak 15.

Propisuje se način objave i stupanje na snagu Uredbe.

OBRAZLOŽENJE

PRIJEDLOGA UREDBE O NAČINU UTVRĐIVANJA ŠTETA U OKOLIŠU

Pravni temelj za donošenje ove Uredbe sadržan je u odredbama članka 150. stavka 4. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 110/07).

Zakonom o zaštiti okoliša uređen je zakonski okvir za donošenje Uredbe o načinu utvrđivanja šteta u okolišu. Donošenjem ove Uredbe Republika Hrvatska u potpunosti će se uskladiti sa propisima EU u području odgovornosti za okoliš.

Uredba je pravni temelj za provedbu sustava administrativne odgovornosti za štetu u okolišu, koja je različita od tradicionalne odgovornosti za štetu regulirane obveznim pravom. Uredbom se propisuju djelatnosti opasne za okoliš te načini utvrđivanja šteta u okolišu. Cilj Uredbe je propisivanje mjerila za utvrđivanje šteta u okolišu te za procjenu šteta i prijetećih opasnosti od štete, posebno za štete prouzročene na zaštićenim vrstama i staništima. Također, Uredbom se određuju i mjere sprječavanja i otklanjanja štete putem smjernica za određivanje mjera sprječavanja i otklanjanja štete te metode procjene troškova otklanjanja šteta u okolišu.

Prijedlog Uredbe u potpunosti se usklađuje s direktivom Europske unije:

Direktiva 2004/35/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o odgovornosti za okoliš u pogledu sprječavanja i otklanjanja šteta u okolišu.

(Directive 2004/35/EC of the European Parliament and of the Council of 21 April 2008 on environmental liability with regard to prevention and remedying of environmental damage)

Uredba sadrži sljedeće glave:

- I. Opće odredbe,
- II. Mjerila za utvrđivanje i procjenu šteta u okolišu i prijetećih opasnosti od štete,
- III. Mjere sprječavanja i otklanjanja- smjernice za odabir,
- IV. Određivanje troškova za utvrđivanje i otklanjanje šteta u okolišu i prijeteće opasnosti od štete,

Uredba također sadrži i priloge u kojima se propisuje kako slijedi:

U Prilogu I.

Utvrđuje se Popis opasnih djelatnosti.

U Prilogu II.

Utvrđuju se smjernice za odabir mjera sprječavanja i mjera otklanjanja šteta u okolišu.

U Prilogu III.

Propisuju se metode određivanja ekonomskih vrijednosti okoliša.